

पर्यायशैक्षणिकयोजना-FEBRUARY-2022

क्र. सं.	सप्ताहः	लक्षिताधिगमाः (अधिगमफलानि)	निर्देशात्मकाः क्रियाकलापाः	मौल्यमापनक्रियाकलापाः
	प्रथमसप्ताहः			
	१.विरामपत्रम् २.पुस्तक प्रेषणाय पत्रम्	विरामपत्रलेखनम् पुस्तकप्रेषणाय पत्रलेखनम्	१. पत्रलेखनबोधनम् २.प्रश्नवैविध्यबोधनम् ३. प्रश्ननिर्माणम् ४. रिक्तस्थानपूरणम्	लिखितपरीक्षा
	द्वितीयसप्ताहः ३. पितरं प्रति पत्रम् ४. सहोदरं प्रति पत्रम्	१.पितरं प्रति पत्रलेखनम् २.सहोदरं प्रति पत्रलेखनम्	२.प्रश्नवैविध्यबोधनम् ३. प्रश्ननिर्माणम् ४. रिक्तस्थानपूरणम्	लिखितपरीक्षा
	पाठः- अनुवादः	अनुवादज्ञानम्	१.पुस्तकस्थानुवादबो धनम् २. विभिन्नवाक्यानाम् अनुवादविधानबोधनम् ३..अनुवादाभ्यासः	घटकपरीक्षा

त्वं नवीनः/नव्या इति मत्वा, मुख्योपध्यायं प्रति विरामपत्रं लिख ।

दशमकक्ष्या-प्रथमभाषा-संस्कृतम्

10th 1st Language Sanskritam

अभ्यासपत्रम्-२

पाठः-अनुवादः

कर्नाटकभाषया अनुवादं कुरुत ।

१. नद्यः प्रायेण पर्वतेषु उत्पद्यन्ते । तासु कासांचित् समुद्रसङ्गमो भवति । ताः महानद्यः । आपगाः बहुधा जनान् उपकुर्वन्ति । एतासां सलिलैः सस्यानि वर्धन्ते । गङ्गा, यमुना, गोदावरी, तुङ्गभद्रा, कृष्णा, कावेरी इत्येताः अस्मिन् भारतवर्षे प्रसिद्धाः पुण्यसरितः ।

उत्तरम्- -----

२. पुरा कोसलेषु दशरथो नाम राजा आसीत् । तस्य चत्वारः पुत्राः आसन् । पितुरादेशेन रामः सीतया लक्ष्मणेन च साकं अरण्यमाश्रयति स्म । तत्र रावणो नाम राक्षसेश्वरः सीताम् अपहृतवान् । रामः लङ्कां गत्वा रावणं जघान ।

उत्तरम्- -----

३. दीपः वर्तिद्वारा तैलं गृह्णाति ज्वलति च । यदा तैलं शुष्यति तदा ज्वाला नश्यति । तैलदीपाः वायुना शाम्यन्ति । विद्युद्दीपाः न शाम्यन्ति । नगरेषु विद्युद्दीपाः प्रकाशन्ते ।

उत्तरम्- -----

संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत

१. ಮೈಸೂರು ನಗರವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಗರವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ದಸರಾ ಮಹೋತ್ಸವವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಜನರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ.

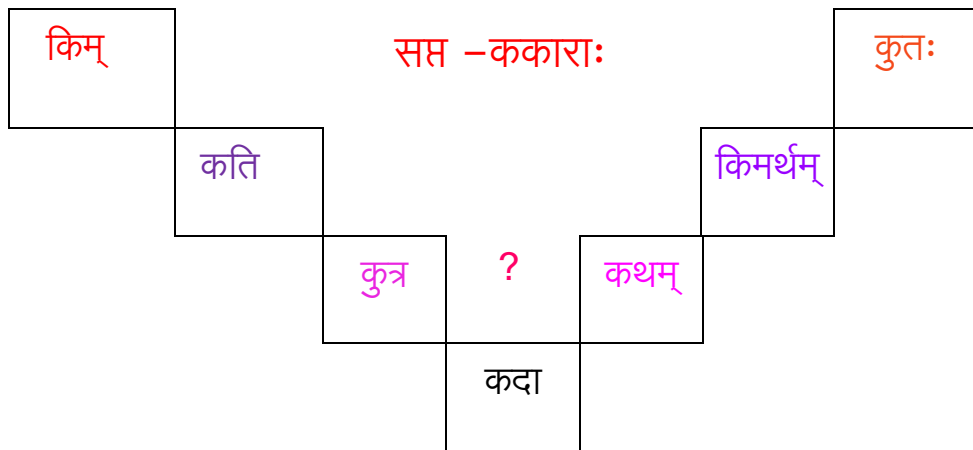
2. ಆ ಹುಡುಗಿಯರು ನಿನ್ನೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿದರು. ಇಂದು ಉತ್ತಮವಾಗಿ
ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನೋಡಿ
ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುವರು.

3. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ವಿಶ್ವದ ಮಹಾಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಅವರು
ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸನಾತನಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರನ್ನು ನಾವು
ಅನುಸರಿಸೋಣ.

दशमकक्ष्या – प्रथमभाषा – संस्कृतम्
10th 1st Language Samskritam
 पर्यायशैक्षणिकयोजना – **FEBRUARY 2022**

क्र. सं	सप्ताहः	लक्षिताधिगमाः (अधिगमफलानि)	निर्देशात्मकाः क्रियाकलापाः	मौल्यमापनक्रियाकलापाः
	तृतीयसप्ताहः बहुविकल्पप्रश्नाः।			
१	प्रथमदिनम्	१. बहुविकल्पप्रश्नस्वरूप – वैशिष्ट्यम् अध्यापकः विवृणोति। २. समनार्थकपदानां सङ्ग्रहम्। ३. चित्रं वीक्ष्य तस्य समनार्थकपदानां लेखनम्।	छात्रः लिखति। २. सारांशविवरणम् समनार्थकपदानां कृष्णफलके लिखति। अध्यापकाः चित्रं प्रदर्शयति। छात्रः तस्य समनार्थकपदं वदति।	पाठ्यपुस्तके विद्यमानप्रश्नानां चयनम्। छात्रः लिखति/पठति। उदा– सूर्यः, दिवाकरः, अर्कः, भास्करः।
२	द्वितीयदिनम्	१. विरुद्धार्थकपदानां ज्ञानम्। क्रीडारूपेण/गणशः विरुद्धार्थकपदानाम् अभ्यासः।	१. अध्यापकः कृष्णफलके लिखति तस्यविरुद्धार्थक रूपं छात्रः वदति। एकः गणः पदं वदति। अन्यगणः तस्य विरुद्धार्थक रूपं वदति।	१. छात्रः लिखति। पदानां सङ्ग्रहकोशरचनम्। गणक्रियाकलापः।
३	तृतीयदिनम्	१. स्त्रीलिङ्गस्य पुलिङ्गरूप लेखनम्।	अध्यापकः पुलिङ्गपदं कृष्ण फलके लिखति/वदति। छात्रः तस्य स्त्रीलिङ्गरूपं वदति।	अन्यलिङ्गलेखनम्। बालकः।

		२.चित्रानुगुणेनलेखनम्।		 बालिका।
४	चतुर्थदिनम्।	१.लकारनामलेखनम्। २.परिवर्तनाभ्यासः ३.क्रियापदानां सङ्ग्रहम्।	लट्, लोट्, लङ्, लृट्, लिट्, विधिर्लिङ् लकाराणां ज्ञानम्। पठति पठतः पठन्ति। अभ्यासेविद्यमानानिक्रियापदा नां चित्वा लकारनामलेखनम्।	लकारपुरुषवचनलेखनम्। पठति-लट्लकारः। अपठत्-लङ् लकारः। पठतु-लोट्लकारः। पठिष्यति-लृट्लकारः। पपाठ-लिट्लकारः। पठेत्-विधिर्लिङ्लकारः।
५	पञ्चमदिनम्	विभक्तेःपरिज्ञानम्। सप्तविभक्तीनां परिचयः।	छात्रः लिखति। अभ्यासे विद्यमानपदानां सङ्ग्रह्य तेषां विभक्तेः नामलिखत।	उदा- राजन्- सम्बोधनाप्रथमाविभक्तिः। तव-षष्ठीविभक्तिः।
६	षष्ठदिनम्	प्रश्नवाचकपदानां परिचयः।	सप्त-ककाराः।	प्रश्ननिर्माणम्।

❖ अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारविकल्पाः प्रदत्ताः। तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत।

१. 'भास्करः' अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति।

A) चन्द्रः, B) सूर्यः, C) करः D) सुरः

२. विपिनम् अस्य समानार्थकपदम् इदम् अस्ति।

A) जलम् B) क्षेत्रम् C) वनम् D) फलम्

३. क्षितिपालः अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति।

A) नरपालः B) सुरपालः C) दिक्पालः D) वनपालः

४. अनलः अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति।

A) आकाशः B) वायुः C) अनिलः D) अग्निः

५. 'कुमतिः' अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति।

A) मतिः B) दुर्मतिः C) सुमतिः D) सद्गतिः

६. 'शिष्टः' अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति।

A) विनष्टः B) दुष्टः C) नष्टः D) विशिष्टः

७. 'कृष्णः' अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदम् अस्ति।

A) पीतः B) हरितः C) रक्तः D) शुक्लः

८. अनामयः अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति।

A) आमयः B) मयः C) निरामयः D) गोमयः

९. 'राजा ' अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति।

A) राणी B) महाराणी C) राज्ञी D) राजी

१०. पुत्रः —अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति।

A) पुत्रा B) पुत्तलिका C) जननी D) पुत्री

११. सेवकः अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति।

A) सेवकी B) सेविका C) सेवका D) सेवीका

१२. प्रावर्तत —अत्र एषः लकारः अस्ति।

A) लट्लकारः B) लङ्लकारः C) लोट्लकारः D) लिट्लकारः

१३. क्रियते अत्र अयं लकारः अस्ति।

A) लङ्लकारः B) लिट्लकारः C) लट्लकारः D) लोट्लकारः

१४. वक्ष्यामि —अत्र एषः लकारः अस्ति।

A) लृट्लकारः B) लोट्लकारः C) लिट्लकारः D) लङ्लकारः

१५. 'उपनिषदा ' —अत्र एषा विभक्तिः अस्ति।

A) द्वितीया B) सप्तमी C) तृतीया D) प्रथमा

१६. उद्यमे अत्र एषा विभक्तिः अस्ति।

A) पञ्चमी B) तृतीया C) द्वितीया D) सप्तमी

१७. वयम् अत्र एषा विभक्तिः अस्ति।

A) प्रथमा B) पञ्चमी C) षष्ठी D) द्वितीया

१८.नद्यः समुद्रे अस्तं गच्छन्ति। अत्र रेखाङ्कितपदस्य समुचितं प्रश्नवाचकपदम् इदं भवति।

A) कदा B) कुत्र C) कथम् D) कति

१९.दधीचिना स्वदेहः इन्द्राय अर्पितः। अत्र रेखाङ्कितपदस्य समुचितंप्रश्नवाचकपदम् इदं भवति।

A) केन B) कदा C) कस्मै D) किमर्थम्

२०.संस्कृतकविषु डा॥ सत्यव्रतशास्त्री मुकुटमणिरिव विराजते। अत्र रेखाङ्कितपदस्य समुचितंप्रश्नवाचकपदम् इदं भवति।

A) कः B) किमर्थम् C) कदा D) कुत्र ।

क्र. सं	सप्ताहः	लक्षिताधिगमाः (अधिगमफलानि)	निर्देशात्मकाः क्रियाकलापाः	मौल्यमापनक्रियाकलापाः
	चतुर्थसप्ताहः विशेषव्याकरणांशाः			
१	प्रथमदिनम्	विशेषव्याकरणांशानां ज्ञानम्। १.बिभेति,त्रायते इत्यादिक्रियापदानां योगे तद् हेतुभूतं पदं पञ्चमीविभक्त्यन्तं भवति।	छात्रः लिखति। अध्यापकः वाक्यानि लिखति। उदा- बालकः सर्पात् बिभेति। शिशुः बिडालात् बिभेति।	छात्रः टिप्पणीं करोति। छात्रः टिप्पणीपुस्तके लिखति। अन्यवाक्यानि वदति/लिखति।
२	द्वितीयदिनम्	परितः योगेद्वितीया।	कृष्णं परितः गोपिकाः नृत्यन्ति। शालां परितः मार्गः अस्ति।	छात्रः लिखति।

		२.वाक्यदोषपरिहारः।	अध्यापकः वाक्यं लिखति। छात्रः तत्र दोषं परिहरति।	चन्द्रः भूमेः परितः प्रदक्षिणं करोति। उत्तरम्-चन्द्रः भूमिं परितः प्रदक्षिणं करोति।
३	तृतीयदिनम्	सह, साकं, सार्धम्, समं -तृतीयाविभक्तिः। २.वाक्यदोषं परिहरत्।	सह इत्यव्यययोगे तृतीया विभक्तिः भवति। वाक्यं कृष्णफलके लिखति। छात्रः तत्र दोषं परिहरति।	जनकेन सह पुत्रः गच्छति। उदा- मातुः सार्धं पुत्री आपणं गच्छति। उत्तरम्-मात्रा सार्धं पुत्री आपणं गच्छति।
४	चतुर्थदिनम्।	रुच् धातोः ईप्सितार्थे कर्तृपदस्य चतुर्थी स्यात्।	रुच् धातोः कर्तृपदं चतुर्थीविभक्तौ भवति।	वीराय युद्धं रोचते। स्त्रीभ्यः आभरणं रोचते।
५	पञ्चमदिनम्	बहिः इति अव्यये पञ्चमीविभक्त्यन्तं भवति।	उदाहरणद्वारा नियमस्य विवरणं करोति।	शालायाः बहिः क्रीडाङ्गणम् अस्ति। ग्रामात् बहिः आपणम् अस्ति।
६	षष्ठदिनम्	क्रुध्यति, द्रुह्यति, ईर्ष्यति असूयति इत्यादि- क्रियापदयोगे यं प्रति क्रोधादयः व्यक्ता भवन्ति तत् सूचकपदं चतुर्थीविभक्त्यन्तं	क्रुध्यति ,द्रुह्यति, असूयति	उदा- कंसः कृष्णाय क्रुध्यति।

अभ्यासपत्रम्-२

❖ वाक्यदोषं परिहरत।

- बालकः चोरेण त्रायते।
- ✓ बालकः चोरात् त्रायते।
- शिशुः बिडालस्य बिभेति।
- ✓ शिशुः बिडालात् बिभेति।
- शङ्करस्य अभिषेकः रोचते।
- ✓ शङ्कराय अभिषेकः रोचते।
- नगरस्य बहिः उपवनम् अस्ति।
- ✓ नगरात् बहिः उपवनम् अस्ति।
- सुयोधनः भीमं द्रुह्यति।
- ✓ सुयोधनः भीमाय द्रुह्यति।
- दरिद्रः धनिकात् असूयति।
- ✓ दरिद्रः धनिकाय असूयति।

<u>प्रश्नप्रकाराः</u>	<u>अङ्कयोजनम्</u>
बहुविकल्पः	6x1 =06
चतुर्थपदं लिखत।	4x1 =04
एकवाक्येन उत्तरम्।	7x1 =07
लघूत्तरम्- २-३ वाक्यानि	10x2=20
दीर्घोत्तरम्- १ ३-४ वाक्यानि	11x3=33
दीर्घोत्तरम्- २	5x4 =20
दीर्घोत्तरम्- ३ १० वाक्यानि	2x5 =10
आहत्य	45/100
